

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 109/21
Luksemburg, 22 czerwca 2021 r.

Wyrok w sprawie C-439/19
Latvijas Republikas Saeima (Punkty karne)

Prawo Unii dotyczące ochrony danych sprzeciwia się przepisom łotewskim nakładającym na organ odpowiedzialny za bezpieczeństwo na drogach obowiązek podawania do publicznej wiadomości danych dotyczących punktów karnych nałożonych na kierowców za wykroczenia drogowe

Konieczność tego systemu dla zapewnienia zamierzonego celu, jakim jest poprawa bezpieczeństwa na drogach, nie została wykazana

B, osoba fizyczna, otrzymała punkty karne za jedno lub więcej wykroczeń drogowych. Te punkty karne zostały wpisane przez Ceļu satiksmes drošības direkcija (dyrekcję bezpieczeństwa drogowego, Łotwa) („CSDD”) do krajowego rejestru pojazdów i ich kierowców.

Zgodnie z łotewskimi przepisami dotyczącymi ruchu drogowego¹ informacje dotyczące punktów karnych nałożonych na kierowców pojazdów wpisanych do tego rejestru są publicznie dostępne i przekazywane przez CSDD wszystkim osobom, które się o to zwrócą, przy czym nie mają one obowiązku wykazywania szczególnego interesu w uzyskaniu tych informacji, w tym podmiotom gospodarczym w celu ponownego wykorzystania. Rozważając zgodność z prawem tych przepisów, B wniósł skargę konstytucyjną do Latvijas Republikas Satversmes tiesa (trybunału konstytucyjnego, Łotwa) w celu zbadania zgodności tych przepisów z prawem do poszanowania życia prywatnego.

Trybunał konstytucyjny uznał, że w ramach jego oceny tego prawa konstytucyjnego powinien uwzględnić ogólne rozporządzenie w sprawie ochrony danych („RODO”)². W związku z tym sąd ten zwrócił się do Trybunału o wyjaśnienie zakresu kilku przepisów RODO w celu ustalenia zgodności łotewskiego uregulowania dotyczącego ruchu drogowego z tym rozporządzeniem.

W wyroku wydanym w składzie wielkiej izby Trybunał orzekł, że **RODO sprzeciwia się przepisom łotewskim. Stwierdził on, że konieczność udostępnienia danych osobowych dotyczących punktów karnych za wykroczenia drogowe, w szczególności w świetle celu poprawy bezpieczeństwa na drogach, na który powołuje się rząd łotewski, nie została wykazana.** Ponadto zdaniem Trybunału ani prawo publicznego dostępu do dokumentów urzędowych, ani prawo do wolności informacji nie uzasadniają takiego uregulowania.

Ocena Trybunału

W pierwszej kolejności Trybunał orzekł, że przetwarzanie danych osobowych dotyczących punktów karnych stanowi „przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa”³, w odniesieniu do którego RODO przewiduje zwiększoną ochronę ze względu na szczególną wrażliwość tych danych.

¹ Artykuł 141¹ Ceļu satiksmes likums (ustawy o ruchu drogowym) z dnia 1 października 1997 r. (Latvijas Vēstnesis, 1997, nr 274/276).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE Dz.U. L 119, s. 1.

³ Artykuł 10 RODO.

W tym kontekście zauważył on na wstępie, że informacje dotyczące punktów karnych są danymi osobowymi i że ich przekazywanie osobom trzecim przez CSDD stanowi przetwarzanie objęte przedmiotowym zakresem stosowania RODO. Ten zakres stosowania jest bowiem bardzo szeroki, a przetwarzanie to nie jest objęte wyjątkami od stosowania tego rozporządzenia.

Z jednej strony przetwarzanie to nie jest objęte wyjątkiem dotyczącym niestosowania RODO do przetwarzania dokonywanego w ramach działalności nieobjętej zakresem prawa Unii⁴. Należy uznać, że jedynym celem tego wyjątku jest wyłączenie z zakresu stosowania tego rozporządzenia przetwarzania danych osobowych dokonywanego przez organy państwowe w ramach działalności mającej na celu ochronę bezpieczeństwa narodowego lub działalności, która może zostać zaliczona do tej samej kategorii. Działalność ta obejmuje w szczególności działalność mającą na celu ochronę podstawowych funkcji państwa i podstawowych interesów społeczeństwa. Tymczasem czynności związane z bezpieczeństwem na drogach nie realizują tego celu i nie można ich wobec tego zaliczyć do kategorii działań mających na celu ochronę bezpieczeństwa narodowego.

Z drugiej strony ujawnianie danych osobowych dotyczących punktów karnych również nie jest przetwarzaniem objętym wyjątkiem przewidującym niestosowanie RODO do przetwarzania danych osobowych dokonywanego przez organy właściwe w sprawach karnych⁵. Trybunał stwierdził bowiem, że w ramach tego ujawniania CSDD nie może być uważany za taki „właściwy organ”⁶.

W celu ustalenia, czy dostęp do danych osobowych dotyczących wykroczeń drogowych, takich jak punkty karne, stanowi przetwarzanie danych osobowych dotyczących „naruszeń prawa”⁷, które korzystają ze zwiększonej ochrony, Trybunał stwierdził, opierając się w szczególności na genezie RODO, że pojęcie to odnosi się wyłącznie do przestępstw. Jednakże okoliczność, że w łotewskim systemie prawnym wykroczenia drogowe są kwalifikowane jako administracyjne, nie jest decydująca dla oceny, czy wykroczenia te wchodzą w zakres pojęcia „przestępstwa”, ponieważ chodzi tu o autonomiczne pojęcie prawa Unii, które wymaga w całej Unii autonomicznej i jednolitej wykładni. Przypomniawszy zatem trzy kryteria istotne dla oceny karnego charakteru czynu zabronionego, a mianowicie kwalifikację prawną czynu w prawie krajowym, charakter naruszenia i stopień surowości grożącej sankcji, Trybunał orzekł, że **rozpatrywane wykroczenia drogowe wchodzą w zakres pojęcia „naruszenia prawa” w rozumieniu RODO**. W odniesieniu do dwóch pierwszych kryteriów Trybunał stwierdził, że nawet jeśli wykroczenia nie są kwalifikowane jako „karne” w prawie krajowym, taki charakter może wynikać z charakteru wykroczenia, a w szczególności z represyjnego celu, jaki realizuje kara, do której może prowadzić wykroczenie. Tymczasem w omawianej sprawie nałożenie punktów karnych za wykroczenia drogowe, podobnie jak inne sankcje, jakie może spowodować ich popełnienie, realizują między innymi taki cel represyjny. W odniesieniu do trzeciego kryterium Trybunał zauważył, że jedynie wykroczenia drogowe o określonej wadze pociągają za sobą nałożenie punktów karnych i że w związku z tym mogą one prowadzić do sankcji o określonej surowości. Ponadto nałożenie takich punktów zazwyczaj uzupełnia nałożoną sankcję, a kumulacja tych punktów pociąga za sobą skutki prawne, które mogą obejmować nawet zakaz kierowania pojazdami.

W drugiej kolejności Trybunał orzekł, że **RODO sprzeciwia się przepisom łotewskim nakładającym na CSDD obowiązek podawania do publicznej wiadomości danych dotyczących punktów karnych nałożonych na kierowców pojazdów za wykroczenia drogowe, które jednak nie przewidują obowiązku wykazania przez osobę żądającą dostępu szczególnego interesu w ich uzyskaniu.**

---

⁴ Artykuł 2 ust. 2 lit. a) RODO.

⁵ Artykuł 2 ust. 2 lit. d) RODO.

⁶ Artykuł 3 ust. 7 dyrektywy (UE) 2016/680 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia decyzji ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. 2016, L 119, s. 89).

⁷ Artykuł 10 RODO.

W tym kontekście Trybunał podkreślił, że poprawa bezpieczeństwa na drogach, o którym mowa w łotewskich przepisach, stanowi cel interesu ogólnego uznawany przez Unię i że w związku z tym państwa członkowskie mogą zakwalifikować bezpieczeństwo na drogach jako „zadanie realizowane w interesie publicznym”⁸. Jednakże konieczność łotewskiego systemu przekazywania danych osobowych dotyczących punktów karnych dla osiągnięcia zamierzonego celu nie została wykazana. Z jednej strony bowiem ustawodawca łotewski dysponuje wieloma sposobami działania, które pozwoliłyby mu na osiągnięcie tego celu za pomocą innych środków, w mniejszym stopniu naruszających prawa podstawowe zainteresowanych osób. Z drugiej strony należy mieć na uwadze wrażliwość danych dotyczących punktów karnych oraz fakt, że ich publiczne udostępnianie może stanowić poważną ingerencję w prawa do poszanowania życia prywatnego i do ochrony danych osobowych, ponieważ może ono prowadzić do dezaprobaty społeczeństwa i do stygmatyzacji osoby, której dane dotyczą.

Ponadto Trybunał stwierdził, że biorąc pod uwagę **wrażliwość tych danych i wagę tej ingerencji w te dwa prawa podstawowe, prawa te są nadrzędne zarówno wobec interesu publicznego w uzyskaniu dostępu do dokumentów urzędowych**, takich jak krajowy rejestr pojazdów i ich kierowców, jak i wobec prawa do wolności informacji.

Po trzecie, z tych samych względów Trybunał orzekł, że **RODO sprzeciwia się również przepisom łotewskim w zakresie, w jakim upoważniają one CSDD do przekazywania danych dotyczących punktów karnych nałożonych na kierowców pojazdów za wykroczenia drogowe podmiotom gospodarczym, tak aby te ostatnie mogły je ponownie wykorzystywać i ujawniać publicznie.**

W czwartej i ostatniej kolejności Trybunał uściślił, że zasada pierwszeństwa prawa Unii sprzeciwia się temu, by sąd krajowy, do którego wniesiono skargę na przepisy łotewskie uznane przez Trybunał za niezgodne z prawem Unii, postanowił utrzymać w mocy skutki prawne tych przepisów do dnia ogłoszenia swojego ostatecznego wyroku.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

---

⁸ Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. e) RODO przetwarzanie danych jest zgodne z prawem, jeśli jest ono „niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym”.